

Тараса Шевченка. І не як поета. Як мужню людину. "Коли читаєш Шевченка, - пише Петлюра, - почуваш бадьорість, прилив якогось романтизму. Життя - постійний рух наперед, динамічний, невпинний і бурхливий. І цього не повинні забувати українські письменники" (8).

Загадкою є те, що Петлюра досить часто і позитивно відгукується про Леоніда Андреева, адже той чує солодкі пахощі в подихах смерті. Петлюра навіть пише рецензію на оповідання Л. Андреева "Червоний сміх". У цій статті він зауважує: "Автор зводить до купи всі ті страхи, які родить війна, той... жах, який викликає вона в мізку і в душі тих, хто хоч переживає її здалека, але з огляду на тонку нерво-

ву організацію може... інтуїцією відчуті" (9).

Також скоріше до літературознавчих статей, але присвячених проблемам театру, можна віднести рецензію на книжку російського критика О.С.Суворіна "Хохлы и хохлушки". В цьому збірнику театральних рецензій на вистави українських труп Суворін торкається питання про репертуар. А це найболючіше на той час місце для українського театру і для всіх, хто ним цікавиться. Правда, як говорить Петлюра, росіянин розв'язує це питання в іншій площині, ніж "сьогочасне українське громадянство". Петлюра іронізує над пропозицією Суворіна ставити на українській сцені російські п'єси і тим самим наблизити репертуар ук-

раїнського театру до європейського. Він пропонує, як згодом Курбас, "зворот прямо до Європи і прямо до себе. Без посередників і без авторитетних зразків". У рецензії на книжку Суворіна Петлюра пише: "Можна бути великим прихильником таланту і великим ворогом тієї ідеї, якій служить останній". Коли Петлюра говорить про корифеїв, зокрема про Заньковецьку, то він справедливо не може відділити таланту від національності. Він доводить історичність імені Заньковецької для України, адже це ім'я є доказом зрілості української культури, українського громадянства. Петлюра доводить національне значення діяльності високообдарованих особистостей.

1. Славінський М. Симон Петлюра. //Збірник пам'яті Симона Петлюри; Прага. - 1930. - С.14.

2. Див.: Гумилев Л.М. География этноса в исторический период. - Л., 1990. - С.33

3. Корбут С. Симон Петлюра. - Львів., 1941. - С.9-34.

4. Цит. за.: Славінський М. Симон Петлюра. //Збірник пам'яті Симона Петлюри. - Прага, 1930. - С.12.

5. Петлюра С. Пам'яті Івана Тобілевича (Карпенка-Карого). Зб.тв. - Нью-Йорк. - 1979. - Т.II.

6. Там С.Петлюра написав і підготував до друку збірку своїх статей "Незабутні. (літературні портрети видатніших письменників українських)"; серед них - портрет Карпенка-Карого. В цій редакції стаття майже нічим не відрізняється від надрукованої в журналі "Україна".

7. Цит. за: Королів В. (В.Старий). Народний герой Симон Петлюра: спроба характеристики. - Київ-Прага. - 1919. - Ч.2. - С.37.

8. Петлюра С. Вчіться у Шевченка. // Слово. - Київ. - 1908. - Ч.8.

9. Петлюра С. Леонід Андреев і його "Червоний сміх" //ЛНВ. - 1905. - кн.4. - С.88.

Закінчення читайте в наступному номері.

КІНО
ТЕАТР

Близнята ще зустрінуться.

Антологія драматургії української діаспори./ Упорядник та автор передмови Л.Залеська-Онишкевич. - Київ - Львів: Час, 1997. - 640 с.

В антології представлені найвідоміші драматичні твори української діаспори в їх жанровій та стилістичній різноманітності. Серед них драми Винниченка, Багряного, Косача, Чолгана, Костецького, драматичні поеми Віри Вовк і Барки та ін. Передмова й короткі біографічні нариси Лариси Залеської-Онишкевич містять багатий і маловідомий в Україні фактичний матеріал про авторів драматичних творів і театральне життя діаспори.

Medved Michael. Hollywood vs. America. Popular Culture and the war on traditional values. - Harper Collins Publishers. Zondervan, 1992. - 386 pp.

Автор розвідки піднімає в книзі актуальні питання: Чому поп-культура нівелює традиційні цінності, які американці вважають значними? Чому індустрія розваг атакує релігію, пропагує брутальність, знецінює сім'ю, висміює патріотизм?

В цій "вибуховій" книзі відомий кінокритик показує, як Голлівуд зневірив публіку, створюючи фільми, телепрограми та

поп-музику, що викривлено загострюють важливі соціальні проблеми - від підліткової вагітності до вуличного насильства. Автор аргументовано та переконливо доводить, що бізнес розваг будується на догоду власним вигодам та примхам, замість давати публіці те, чого вона чекає. На даному етапі велика кількість людей нарікають на низьку якість поп-культури, вважаючи її найгіршою з того, що колись бачили та чули.

Автор наголошує на тому, що Голлівуд ігнорує та зневажає цінності пересічної американської сім'ї та пропонує деструктивну ідеологію, що шкідливо для нації загалом і розважального бізнесу зокрема. Підсумовуючи, критик показує, як і де Голлівуд зробив хибний поворот до сучасної кризи, і відзначає обіцяючі спроби відновити міру свідомості в засобах масової інформації.

Cole Janis and Dale Holly. Calling the Shots. Profiles of women filmmakers. - Quarry Press, 1993. - 257 pp.

Книга презентує 20 цікавих інтерв'ю з відомими жінками-кінорежисерами. В ній відображені їх погляди на кіномистецтво, мрії, досягнення і триумфи,

беручи до уваги культурну ієрархію, соціальні структури, фемінізм.

Книга є вагомим внеском в історію культури, теорію кінематографа та жіночі студії.

Moveast. International film periodical 1993-1996. Hungary.

Журнал "Moveast" відображає життя кінематографа в Східній Європі. Його автори - кінокритики, мистецтвознавці Гелена Крейкова, Міхал Брегант, Анджей Бітрус, Неда Станімірова, Миролук Вуковік, Ірина Велічкова, Ян Свобода та інші. Об'єктом висвітлення у виданні є польський, угорський, словацький, чеський кінематограф. Автори розглядають здебільшого теоретичні питання: "Історичні, політичні фільми", "Між утопією і творенням", "Елементарна школа - сценарист - режисер - сюжет - герої", "Здатність побачити і почути світ навкруги" та інші. Теорія базується на конкретних прикладах східноєвропейського кінематографа. Журнал містить неординарні фотографії, кадри з фільмів. Видання становить інтерес як для фахівців, так і для читачів, що цікавляться кінематографом країн Східної Європи.

Підготувала Галина Соловій